

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

Sekretarz Stanu
Jan Szyszko

Warszawa, data: 8 października 2026 r.

znak sprawy: DSR-Ia.500.33.2026.AK

identyfikator koszulki: 3812920

telefon: 22 273 75 19

e-mail: Aleksandra.Kedzierska@mfipr.gov.pl

Pan Stanisław Jastrzębski
Przewodniczący Zarządu
Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej

**Dotyczy: braku uwzględnienia niektórych gmin w delimitacji obszarów
wiejskich wymagających większego włączenia w procesy rozwojowe.**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z otrzymaniem wystąpień gmin dotyczących braku ich uwzględnienia w delimitacji obszarów wiejskich wymagających większego włączenia w procesy rozwojowe, ujętej w „Rekomendacjach dla planowania interwencji z zakresu polityki regionalnej w strategiach rozwoju”, przedstawiam poniższe wyjaśnienia.

Wykorzystana w Rekomendacjach typologia obszarów wymagających szczególnego wsparcia w polityce regionalnej służy lepszemu dostosowaniu interwencji publicznej finansowanej z różnych źródeł, ukierunkowanej na rozwiązanie występujących problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych lub aktywowanie możliwych potencjałów rozwojowych. W dokumencie wskazano 6 typów obszarów. Zakres terytorialny poszczególnych obszarów przedstawiony w Rekomendacjach nie wymaga zmian w delimitacji dotyczącej stosowania istniejących instrumentów terytorialnych w okresie 2021-2027, a uczestniczące w nich gminy mogą kontynuować rozpoczęte formy współpracy.

Obszary wiejskie wymagające większego włączenia w procesy rozwojowe zostały wyznaczone w oparciu o zidentyfikowane największe ryzyko utraty żywotności w

wyniku niekorzystnych procesów demograficznych. Uznano, że największe ryzyko istnieje tam, gdzie nastąpi największy spadek liczby ludności. Spadek ten jest silnie powiązany z innymi zmianami demograficznymi jak wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz spadkiem liczby dzieci i osób w wieku produkcyjnym. Wyzwaniem dla tego typu obszarów będzie utrzymanie dostępu do usług publicznych oraz rynku pracy. Podkreślić należy, że podstawowym kryterium delimitacji był spadek liczby ludności o co najmniej 5% między 2024 a 2035 r. na poziomie powiatu (wg. prognozy GUS). Dlatego też nie znalazły się tam wszystkie gminy i powiaty. Choć obszary te zostały wyznaczone na poziomie powiatów, to interwencja będzie kierowana do grup gmin – wyjściowo znajdujących się na terenie jednego powiatu, ale docelowo tworzących porozumienie o węższych lub szerszych granicach – w ramach których możliwe jest znalezienie rozwiązań opartych o współpracę.

Należy podkreślić, że gminy wiejskie, zostały również wskazane w pozostałych 5 obszarach szczególnego wsparcia polityki regionalnej określonych w Rekomendacjach. Będą więc one mogły korzystać z różnego rodzaju wsparcia w zależności od specyfiki występujących na danym obszarze problemów. Tak ukierunkowane wsparcie lepiej będzie odpowiadało na potrzeby poszczególnych gmin, czy to związane z odchodzeniem od zależności od paliw kopalnych oraz budowaniem nowej bazy ekonomicznej (obszar transformacja energetyczna), wykorzystaniem impulsów rozwojowych wynikających z realizacji dużych inwestycji krajowych (obszar inwestycji lotniskowej Port Polska, obszar otoczenia elektrowni jądrowej i morskiej energetyki wiatrowej), czy też budowaniem odporności w związku ze specyficznym położeniem geograficznym (obszar przy zewnętrznej granicy UE). Ponadto, część gmin określonych w ramach delimitacji policentrycznej sieci miast jako gminy w ramach obszaru funkcjonalnego danego ośrodka miejskiego, będzie mogła korzystać z wielu inwestycji o charakterze ponadlokalnym, służących nie tylko mieszkańcom danego miasta, ale przede wszystkim społeczności będącej w zasięgu jego oddziaływania.

Zaproponowana w Rekomendacjach typologia obszarów nie ogranicza możliwości wyznaczania dodatkowych obszarów wymagających specjalnego wsparcia z poziomu regionalnego.

Podkreślam, że brak uwzględnienia określonej gminy w delimitacji obszarów wiejskich wymagających większego włączenia w procesy rozwojowe nie oznacza jej wykluczenia z możliwości ubiegania się o wsparcie z środków unijnych na lata 2028-2034. W ramach Planu Partnerstwa Krajowego i Regionalnego (PPKR) na lata 2028-2034 wsparcie kierowane będzie na wybrane interwencje na obszarach wskazanych w Rekomendacjach. Wsparcie będą mogły uzyskać również te gminy wiejskie, które nie zostały wskazane w Rekomendacjach, a na których zidentyfikowane zostaną istotne dla rozwoju problemy. W takim przypadku wsparcie będzie możliwe przede wszystkim w ramach tzw. rozdziałów regionalnych PPKR, zgodnie z potrzebami i priorytetami określonymi przez urzędy

marszałkowskie. O możliwości uzyskania wsparcia decydować będą warunki określone dla konkretnych instrumentów i działań.

Mam nadzieję, że powyższe wyjaśnienia wyczerpują powstałe wątpliwości w zakresie delimitacji przedmiotowych instrumentów terytorialnych. Bardzo proszę o przekazanie niniejszego pisma do zainteresowanych gmin.

Z poważaniem

Jan Szyszko

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości

Pan Olgierd Geblewicz, Prezes Zarządu, Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej.